

سازمانهای تجاری

سازمان

سازمان، نهاد مستقلی است که یک مأموریت خاص دارد و می‌تواند با نیت انتفاعی یا غیرانتفاعی تأسیس شده باشد. سازمان، یک ماهیت اجتماعی است که دارای ساختار، اهداف و مرز مشخصی است.

سازمان: هدف دارد. برای هدفش برنامه دارد. استراتژی دارد. منابع خود را می‌شناسد و از آن‌ها به‌طور بهینه و هماهنگ استفاده خواهد کرد. وابسته به اطلاعات است. یک سازمان دارای ویژگی‌های زیر است:

1. مأموریت یا هدف ویژه‌ای دارد.
2. برای بقا به دیگر سازمان‌ها وابسته است.
3. هیئت حاکمه‌ی مستقلی دارد.
4. از بخش‌های مختلف تشکیل شده است.
5. دارای ساختاری فیزیکی و منطقی است.

سازمان در محیط‌های گوناگون کاربردهای متفاوتی دارد. بنگاه‌های اقتصادی (شرکت‌های تجاری)، سازمان‌های دولتی، سازمان‌های غیردولتی و سازمان‌های ائتلافی را نیز می‌توان به عنوان یک سازمان نام برد.

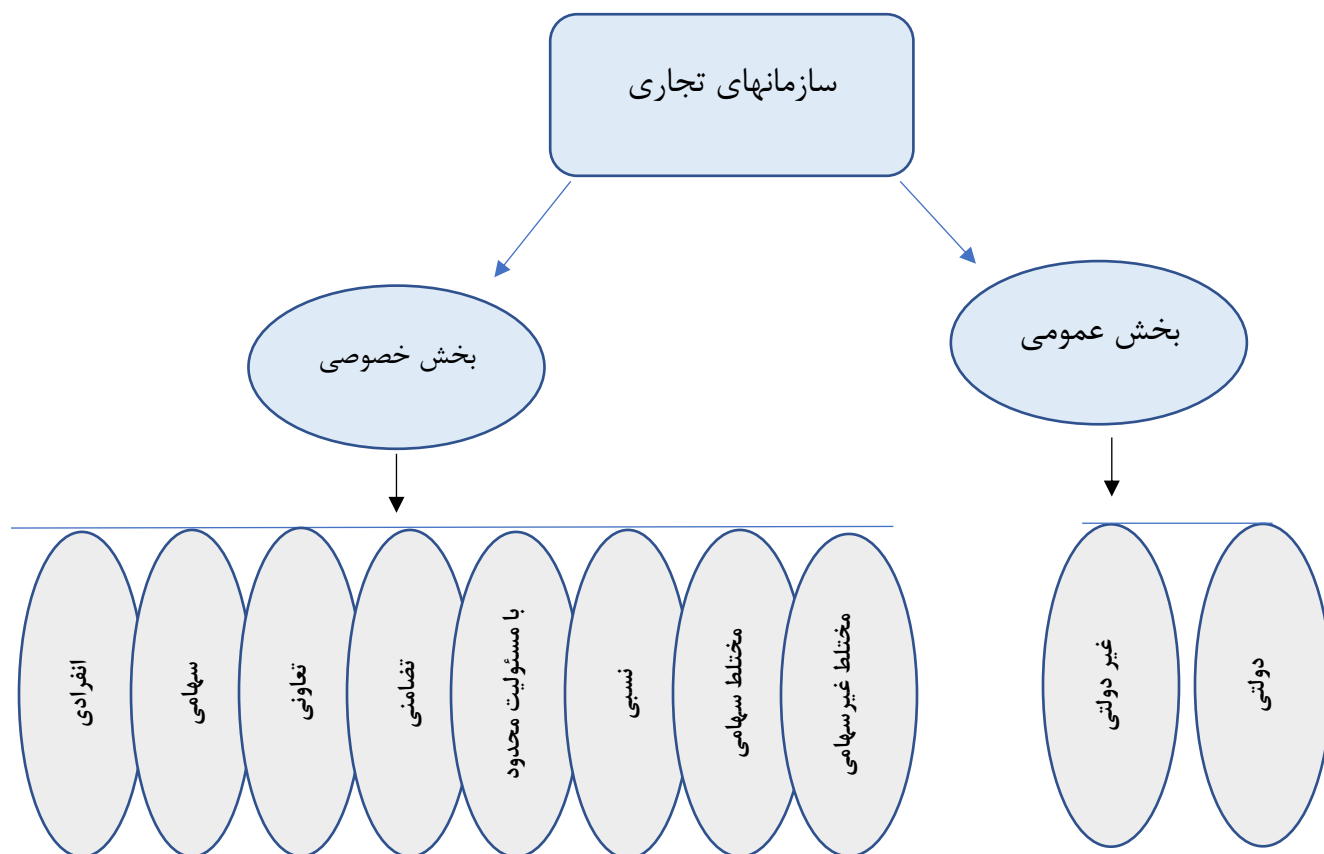
در نظام اداری ایران، سازمان به نهادی دولتی گفته می‌شود که وظایفی تخصصی دارد و بر همین اساس بهتر است که استقلال نسبی داشته باشد تا وظایف تخصصی خود را به‌دور از گرفتاری‌های سیاسی دنبال کند. برای نمونه، سازمان انتقال خون یا سازمان میراث فرهنگی

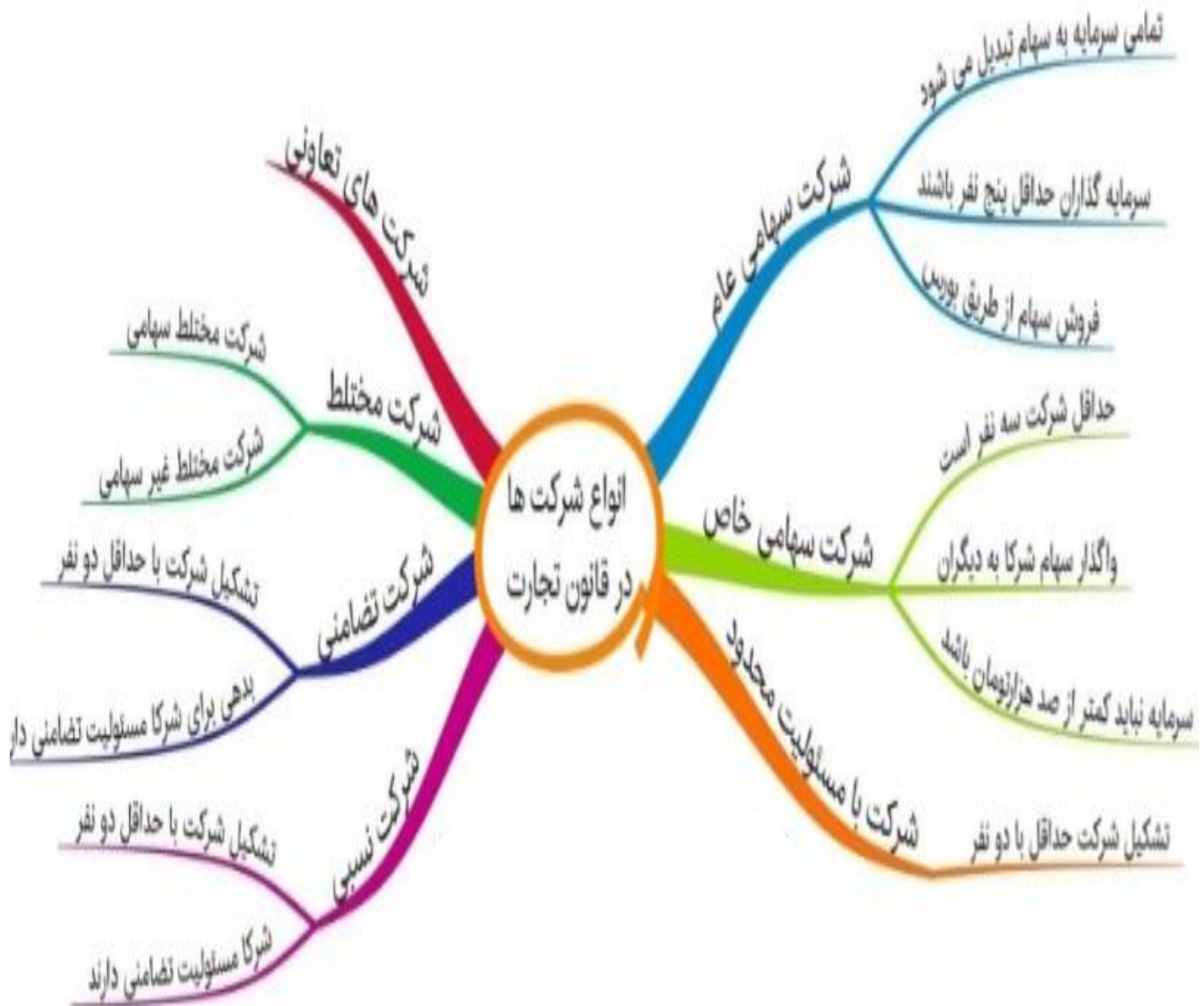
- **بخش عمومی** : شرکتهایی که بخشی از دولت هستند و خدمات اولیه دولتی را ارائه میکنند . مثال : سازمان تربیت بدنی ، سازمان هواشناسی ، سازمان سنجش آموزش ، سازمان آتش نشانی ، سازمان امور مالیاتی ، سازمان ثبت احوال ، سازمان هلال احمر سازمان هوا شناسی ، سازمان انرژی اتمی و...

- **بخش خصوصی** : شرکتهایی که برای بهره برداری شخصی راه اندازی میشود و تحت کنترل دولت نیست . مثال : مپنا ، وال مارکت ، مینو ، مهرام ، ایرانسل ، تبرک ، شاتل ، های وب ، کافه بازار ، آسیا تک و...

بخش خصوصی به بخشهای زیر تقسیم میشود :

- 1- کسب و کار انفرادی
- 2- سهامی
- 3- تعاونی
- 4- تضامنی
- 5- با مسئولیت محدود
- 6- نسبی
- 7- مختلط سهامی
- 8- مختلط غیر سهامی

انواع شرکت ها در قانون تجارت

ویژگیهای کسب و کار انفرادی

- نوعی کسب و کار که تحت مالکیت و اداره ی یک نفر است
- معمولاً این نوع مشاغل تک نفره هستند
- فرد شخصاً مسئول همه ی بدهی ها است

مثال : لوله کشی / برق کاری / آرایشگاه محلی / خیاطی

مزایا	معایب
1- راه اندازی آسان	1- محدودیت پول و سرمایه
2- فروش و انتقال مالکیت آسان	2- مالک مسئول کل بدهی ها
3- استقلال در تصمیم گیری	3- کسب و کار ماندگار نیست
4- زمان فعالیت آزاد	4- یاری رسان ندارد

سؤال : چه کسانی بیشتر تمایل به کسب و کار انفرادی دارند ؟

<p>- یک کسب و کار انفرادی نام برده و مزایا و معایب آن را بررسی کنید .</p>	<p>فعالیت منزل</p>
---	-------------------------------

شرکت سهامی

در تعریف شرکت سهامی دو ویژگی و خصوصیت اصلی این شرکت ذکر شده است :

1: تقسیم سرمایه به تعدادی سهام

به عنوان مثال اگر شرکت سهامی با سرمایه 10/000/000 ریال تاسیس شده باشد ممکن است ارزش هر سهم برابر با 1000 ریال تعیین و در نتیجه کل سرمایه اولیه شرکت به 10/000 سهم 1000 ریالی تقسیم گردد.

نکته : سهم قسمتی است از سرمایه شرکت سهامی که مشخص کننده ی میزان مشارکت، تعهدات و منافع صاحب آن در شرکت سهامی می باشد.

به عبارتی سهام، بیانگر میزان نقش سهامدار در تصمیمات، منافع و اموال شرکت است زیرا:

- حق رای در شرکت های سهامی اصولاً بر اساس تعداد سهم هر سهامدار تعیین می گردد.
- سود قابل تقسیم شرکت نیز بر تعداد کل سهام تقسیم می شود و به ازای هر سهم، سود مقرر به سهامدار مربوطه پرداخت می گردد.
- میزان تعهد هر سهامدار در برابر شرکت نیز بر اساس ارزش اسمی سهام او تعیین می شود.

به طور مثال اگر شخصی صاحب 50 سهم 1000 ریالی باشد باید مجموعاً 50/000 ریال به عنوان آورده خود به شرکت تسلیم یا تادیه نماید و اگر کمتر از این مقدار پرداخته باشد از وی مطالبه می گردد و در هر حال بیش از تادیه و تسلیم آورده خود، تعهدی در برابر شرکت یا طلبکاران شرکت ندارد.

2: محدود بودن مسئولیت سهامدار

مسئولیت هر سهامدار محدود به مبلغ اسمی سرمایه اوست و بیش از آن تعهد یا مسئولیتی ندارد.

بر این اساس شرکت سهامی مصداقی از شرکت های سرمایه است، یعنی شرکت هایی که فقط سرمایه مورد توجه است نه شخص سرمایه گذار (شرکت سرمایه در برابر شرکت شخص است). و شرکا فقط تا میزان سرمایه ای که به شرکت آورده اند مسئول اند.

انواع شرکت های سهامی

شرکت سهامی از حیث چگونگی تامین سرمایه بر دو نوع است:
سهامی خاص و سهامی عام

شرکت سهامی خاصی شرکت سهامی است که تمام سرمایه مورد نیاز شرکت هنگام تاسیس توسط موسسین تأمین می شود.

ویژگی های شرکت سهامی خاص

- حداقل اعضا 3 نفر
- تمامی سرمایه توسط موسسین تأمین میشود و سرمایه آن به سهام تقسیم شده
- 35 درصد سرمایه اعلامی باید به حساب شرکت واریز شود
- سهام در بورس قابل معامله نیست
- شرکت دارای شخصیت حقوقی مستقل است و با مرگ یکی از شرکا شرکت منحل نمیشود
- مسئولیت هر یک از صاحبان سهام محدود به مبلغ اسمی سهام آنها است

- مثال : آسیا تک ، ایرانسل ، آروم آدا ، سن ایچ ، شاتل ، آب معدنی دماوند ، آیدین ، کاله ، میهن ، کافه بازار ، شیرین عسل ، هاکوپیان و... (از ویکی پدیا میتوان پیدا کرد)

مزایا	معایب
1- هر نوع فعالیتی میتواند انجام دهد	1- قوانین تاسیس زیاد است
2- سهام بینام هستند و نقل و انتقال سهام آسان است	2- مالیات بر درآمد دارند
3- فقط مدیرها تصمیم گیر هستند	
4- مسئولیت سهامداران محدود است	
5- منابع مالی شرکت بیشتر است	

سؤال : به نظر شما قابل اعتماد ترین نوع شرکت سهامی خاص در چه صورتی محقق
میشود ؟

- با جستجو در اینترنت یک شرکت سهامی خاص را نام برده و
مختصری از اطلاعات آن را بنویسید

فعالیت
منزل

شرکت سهامی عام شرکت سهامی است که موسسین توان یا تمایل به تأمین فقط بخشی از سرمایه را داشته و مابقی سرمایه لازم برای تاسیس و فعالیت شرکت را از اشخاص داوطلب در قالب فرایندی که پذیره نویسی نامیده می شود جمع آوری می نمایند.

ویژگی های شرکت سهامی عام	
-	تعداد شرکا 5 نفر
-	موسسین قسمتی از سرمایه را از طریق فروش سهام به مردم تأمین میکنند
-	سهام در بورس قابل معامله است

- مثال : نساجی مازندران، مینو ، ایران خودرو ، آبسال ، پارس خزر ، افق کوروش ، سایپا ، مهram ، تبرک ، بانک دی ، ایران خودرو ، بانکهای ملت پارسیان اقتصاد نوین صادرات تجارت سینا و ...

مزایا	معایب
- نقل و انتقال سهام از طریق بورس	- وجود مقررات زیاد
- شروع کار بزرگ با سرمایه اندک	- اعمال مالیات مضاعف
- مسئولیت محدود سهامداران	
- تداوم و موجودیت	

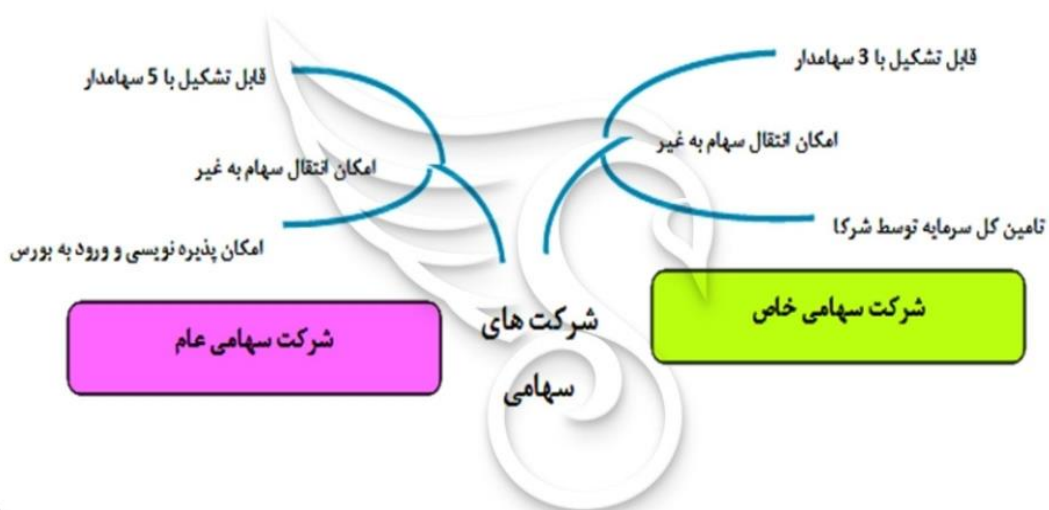
- تفاوت شرکتهای سهامی عام و خاص

1- تفاوت در تعداد شرکا 2- تفاوت در تأمین سرمایه 3- تفاوت در نحوه نقل و انتقال سهام

سؤال : در تاسیس یک شرکت انتخاب نوع آن به چه چیزهایی بستگی دارد ؟

- با جستجو در اینترنت یک شرکت سهامی عام را نام برده و آنرا بررسی کنید

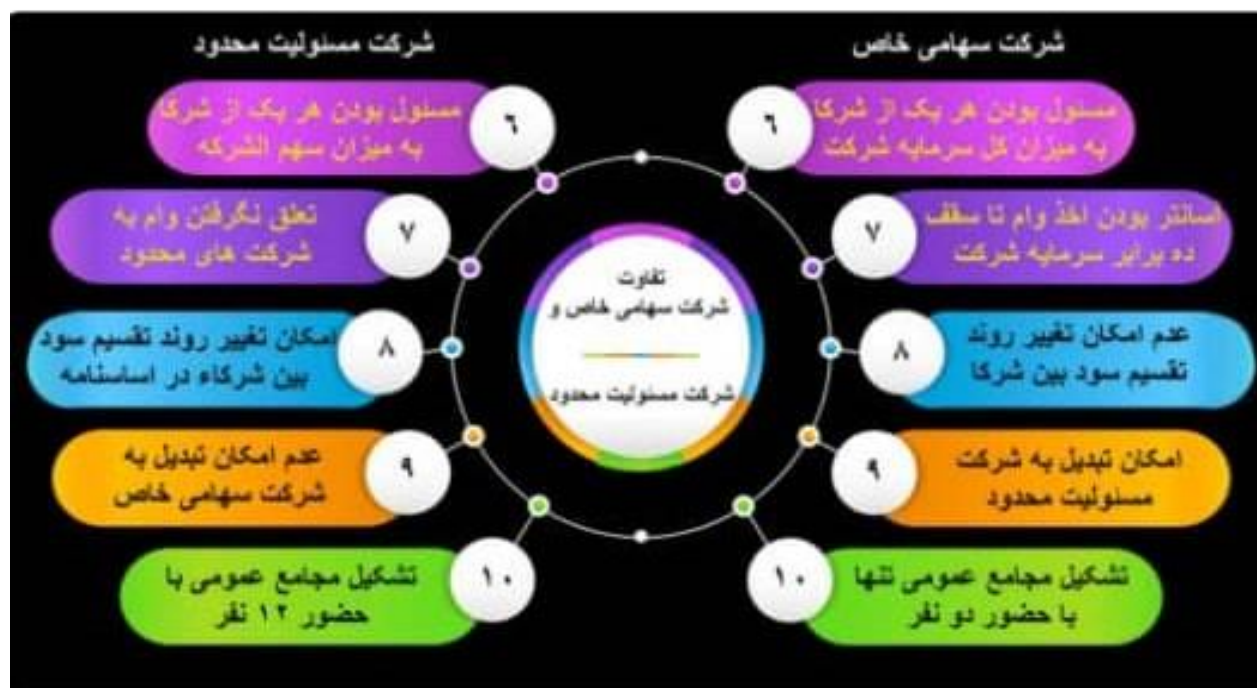
فعالیت
منزل

شرکت با مسئولیت محدود

شرکت با مسئولیت محدود شرکتی است که بین دو یا چند نفر برای امور تجاری تشکیل شده و هر یک از شرکاء بدون اینکه سرمایه به سهام یا قطعات سهام تقسیم شده باشد فقط تا میزان سرمایه خود در شرکت مسئول قروض و تعهدات شرکت هستند. ویژگی ها و خصوصیت های شرکت با مسئولیت محدود با توجه به تعریف قانون از این شرکت به شرح زیر است:

- ✓ حداقل تعداد شرکاء برای تشکیل شرکت با مسئولیت محدود، دو شریک می باشد.
- ✓ کلمه « نفر » در ماده هم شامل اشخاص حقیقی و هم شامل اشخاص حقوقی می شود.
- ✓ شرکت با مسئولیت محدود فقط برای امور تجاری قابل تشکیل است و به اعتبار موضوع خود تجاری محسوب می شود.
- ✓ در شرکت با مسئولیت محدود، سرمایه شرکت به سهام یا قطعات سهام تقسیم نمی شود.
- ✓ منظور قانون از عبارت « فقط تا میزان سرمایه خود در شرکت، مسئول قروض و تعهدات شرکت است.

شرکت تضامنی

شرکت تضامنی شرکتی است که در تحت اسم مخصوصی برای امور تجاری بین دو یا چند نفر با مسئولیت تضامنی تشکیل می‌شود اگر دارایی شرکت برای تادیه تمام قروض کافی نباشد هر یک از شرکا مسئول پرداخت تمام قروض شرکت است.

ویژگی شرکت تضامنی با توجه به تعریف قانون از این شرکت به شرح زیر است:

- ✓ حداقل تعداد شرکا برای تشکیل شرکت تضامنی دو شریک می باشد.
  - ✓ با توجه به قانون تجارت واژه «نفر» شامل شخص حقوقی نیز می شود.
  - ✓ شرکت تضامنی فقط در امور تجاری قابل تشکیل است و به اعتبار موضوع خود تاجر محسوب می‌شود.
  - ✓ منظور از مسئولیت تضامنی این است که: اگر شرکت تصفیه شود و اموال شرکت کافی برای تادیه همه دیون شرکت نباشد آنگاه هر یک از شرکا بدون توجه به اینکه چه میزان سهم‌الشرکه در شرکت داشته است مسئول پرداخت تمام دیون شرکت در مقابل اشخاص ثالث است.
  - ✓ تضامنی بودن مسئولیت شرکا در برابر اشخاص ثالث در شرکت های تضامنی حکمی آمره است و اگر شرکا بر خلاف این امر توافق کنند توافق مزبور تنها بین آن ها معتبر است و در برابر اشخاص ثالث اعتبار ندارد.
  - ✓ مسئولیت نهایی بین شرکا به نسبت سرمایه آنها تقسیم خواهد شد. بنابراین:
- اگر ده شریک هر یک ۱۰ درصد از سرمایه شرکت را تامین نموده باشند و اشخاص ثالث (طلبکاران) مطالبات باقی مانده خود را تماماً از یکی از شرکا وصول و دریافت کنند، شریکی که مطالبات طلبکاران را پرداخته است حق دارد به هر یک از شرکای خود بابت ۱۰ درصد از کل دیونی که توسط او پرداخت شده رجوع کند.

در مثالی دیگر هرگاه سه شریک به ترتیب با میزان ۲۰٪، ۴۵٪ و ۳۵٪ در سرمایه شرکت نقش داشته باشند و دیون باقی مانده شرکت توسط شریکی که ۲۰٪ سرمایه را دارد پرداخت شده باشد او می‌تواند از شرکای دیگر خود به ترتیب ۴۵٪ و ۳۵٪ وجوه پرداختی خود را مطالبه نماید.

✓ مسئولیت تضامنی شرکای شرکت تضامنی هنگامی است که شرکت تضامنی منحل شده باشد و در جریان تصفیه باشد یا تصفیه آن خاتمه یافته باشد. ماده ۱۲۴ قانون تجارت بیان کننده این شرط یعنی ضرورت انحلال شرکت است. بنابراین:
در هیچ موردی مادامی که شرکت منحل نشده است طرح دعوا علیه شرکا در خصوص دیون شرکت وجاهت ندارد.

✓ با توجه به استقلال و جدایی شخصیت حقوقی شرکت از شرکا:

اول: اگر الف به شرکت بدهکار باشد و در عین حال از یکی از شرکا طلبکار باشد شخص مذکور نمی‌تواند در مقابل شرکت که طلب خود را از او مطالبه می‌نماید به تهاتر استناد کند یعنی نمی‌تواند بگوید بدهی من به شرکت با طلب من از شریک شرکت به صورت متقابل ساقط شده‌اند.

دوم: در مثال فوق هرگاه شخص الف به شرکت مراجعه نموده و طلب خود را از او مطالبه کند، شریک نمی‌تواند مدعی شود که بین طلب الف از او و بدهی الف به شرکت تهاتر رخ داده.

سوم: هرگاه شخص الف از شرکت طلبکار و به یکی از شرکا بدهکار باشد، در صورت مراجعه شریک به شخص الف و مطالبه طلب خود از او، شخص مزبور (الف) نمی‌تواند مدعی شود که بین بدهی او به شریک و طلبه او از شرکت تهاتر رخ داده است. مفهوم مخالف قسمت اخیر ماده ۱۳۰ قانون تجارت به روشنی مبین این امر است.

چهار: در مورد مطروحه در بند سوم هرگاه شرکت منحل شود و اموال آن کافی برای تادیه دیون نباشد و در نتیجه طلب شخص الف از شرکت به اصطلاح «لاوصول» مانده باشد بین طلب او از شرکت و بدهی وی به شریک تهاتر رخ می‌دهد.

جدول تفاوت‌های این سه دسته واحد تجاری :

شرح	تک مالکی	شرکت تضامنی	شرکت سهامی
مالکان	مالک یک نفر	شریک دو یا چند نفر	سهامداران
عمر واحد تجاری	محدود به تعویض مالک یا مرگ آن	محدود به تعویض مالک یا مرگ آنها	نامحدود
مسئولیت مالکان در قبال بدهی‌های شرکت	مالک مسئول پرداخت تمام بدهی‌هاست	هر شریک مسئول پرداخت کل بدهی‌های شرکت می‌باشد	سهامدار به نسبت سهام خود مسئول بدهی‌های شرکت می‌باشد

شرکت نسبی

شرکت نسبی، شرکتی است که برای امور تجارتي در تحت اسم مخصوص بين دو يا چند نفر تشكيل و مسئوليت هر يك از شرکا به نسبت سرمايه اى است كه در شركت گذاشته است.

ويژگى ها و خصوصيت هاى شركت نسبي با توجه به تعريف قانون از اين شركت به شرح زير است:

- ✓ حداقل تعداد شرکا براي تشكيل شركت نسبي دو شريك مي باشد.
- ✓ با توجه به ماده ۵۸۸ قانون تجارت واژه «نفر» شامل شخص حقوقى نيز مي شود.
- ✓ شركت نسبي فقط در امور تجارى قابل تشكيل است و به اعتبار موضوع خود تاجر محسوب مي شود.
- ✓ در اين نوع شركت مسئوليت شرکا به نسبت سرمايه شان مي باشد.

تفاوت شركت نسبي با شركت تضامنى

عمده تفاوت بين اين دو شركت، ميزان مسئوليت شرکا در برابر اشخاص ثالث است كه در شركت تضامنى به صورت مطلق بوده و در شركت نسبي به نسبت سرمايه هر شريكى است.

شرکت های مختلط، شرکت هایی هستند که از اجتماع دو نوع سرمایه گذار تشکیل شده اند:

دسته اول: سرمایه گذارانی که مسئولیت آن ها در قبال دیون باقیمانده شرکت مطلق و تضامنی است و از این حیث کاملاً همانند شرکای شرکت تضامنی اند.

دسته دوم: سرمایه گذارانی که مسئولیت آن ها به میزان سرمایه ای است که وارد شرکت کرده اند، یعنی اگر آورده اولیه خود را به شرکت تأدیه یا تسلیم نموده باشند دیگر در برابر دیون باقی مانده و تصفیه نشده شرکت هیچ مسئولیتی ندارند.

انواع شرکت های مختلط

شرکت های مختلط تقسیم می شوند به شرکت های مختلط سهامی و شرکت های مختلط غیر سهامی اگر:

سرمایه گروه دوم به صورت سهام در آمده باشد، شرکت موردنظر مختلط سهامی است و سرمایه گذاران حکم سهامداران شرکت سهامی را دارند.

سرمایه گروه دوم به سهام تقسیم نشده و درصدی (نسبتی) از کل سرمایه باشد شرکت موردنظر مختلط غیر سهامی است و سرمایه گذاران شریک با مسئولیت محدود تلقی می شوند.

توجه کنید: شرکت های مختلط (اعم از سهامی یا غیر سهامی) تنها شرکت هایی هستند که به حکم قانون و نه به موجب قرارداد خصوصی بین شرکا، حقوق و مسئولیت های سرمایه گذاران آن با یکدیگر یکسان نیست: برخی مسئولیت بیشتری دارند و برخی مسئولیت کمتر.

شرکت تعاونی

مبنای منطقی شکل گیری شرکت‌های تعاونی: ایجاد زمینه همکاری و تعامل بین گروهی بوده که دارای منافع یا نیازهای مشترک اند تا از طریق این همکاری حاجات مشترک خود را برآورده سازند. بنابراین بر خلاف سایر شرکت‌ها که موضوع فعالیت آنها رفع نیاز شرکا به صورت مستقیم نیست در شرکت تعاونی اصولاً موضوع مرتبط با نیاز اعضا است و تحصیل و تقسیم سود به صورت معمولی که در سایر شرکت‌ها است کمتر پیش می‌آید. این امر بدین معنی نیست که از عملکرد شرکت هیچ سودی نصیب اعضا نمی‌شود، بلکه سودی اگر در میان باشد به صورت مستقیم به آنها تعلق می‌گیرد، نه اینکه در صندوق شرکت انباشته و سپس تقسیم گردد.

به عنوان مثال، اگر موضوع یک شرکت سهامی ساخت و فروش آپارتمان باشد:

اولاً: هدف شرکت - در اصل - تامین نیاز سهامداران خود به مسکن نیست بلکه آپارتمان‌ها را هر مشتری که متقاضی باشد عرضه می‌کند.

ثانیاً: در این داد و ستد سودی منظور می‌کند و در پایان سال مالی پس از حسابرسی، سود حاصله را بین سهامداران خود تقسیم می‌کند.

حال اگر به جای شرکت سهامی مذکور با یک شرکت تعاونی مواجه باشیم،

اولاً: هدف اصلی و اولیه چنین شرکتی رفع نیازهای اعضای خود به مسکن است.

ثانیاً: به جای اینکه شرکت در فروش مسکن سودی برای خود منظور کند و آن سود در پایان سال بین اعضا تقسیم کند، مسکن را به قیمت تمام شده به اعضای خود واگذار می‌کند و اعضا از عملکرد شرکت به صورت مستقیم بهره مند میشوند.

ویژگی های خاص شرکت تعاونی

برخی از ویژگی ها در شرکت تعاونی منحصر به فرد بوده و در سایر شرکت ها نمونه ندارد. این موارد به قرار ذیل است:

- ✓ شرکت تعاونی، سرمایه ثبت شده ندارد و با توجه به امکان خروج و اخراج اعضا، سرمایه آن مرتب در معرض تغییر است.
  - ✓ موضوع شرکت تعاونی می تواند امور تجاری باشد یا نباشد. البته شرکت تعاونی فقط وقتی تاجر محسوب می شود که موضوع آن تجاری باشد. برخی از مهمترین موضوعات شرکت های تعاونی عبارت است از: تولید، توزیع، مصرف، مسکن، چند منظوره و تعاونی اعتبار.
  - ✓ عضویت در تعاونی ها معمولاً دارای شرایط خاصی است و برای همگان آزاد نیست.
  - ✓ انتقال سهم اعضا، معمولاً فقط به سایر اعضای تعاونی امکان پذیر است.
  - ✓ هر عضوی فقط یک رای مساوی با دیگران دارد، خواه سرمایه او با دیگران مساوی باشد خواه نباشد. توجه داشته باشید فقط در صورتی سهم اعضا با یکدیگر می تواند متفاوت باشد که اساسنامه چنین چیزی را پیش بینی کرده باشد والا سهم اعضا با یکدیگر مساوی خواهد بود.
  - ✓ اعضای شرکت تعاونی ممکن است از شرکت اخراج شوند.
  - ✓ هر عضو شرکت در هر زمان می تواند آورده خود را از شرکت استرداد نموده و از آن خارج شود.
  - ✓ نهادی دولتی (وزارت تعاون) ناظر بر امور شرکت تعاونی بوده و حتی می تواند به انحلال آن اقدام نماید.
- شرکت تعاونی شرکتی است که با حداقل 7 نفر عضو تشکیل میشود و در آن به جای سرمایه ، اعضا هستند که نقش اصلی را دارند و هر عضو بدون توجه به مقدار سرمایه اش دارای یک حق رای است .

- شرکتهای تعاونی دو نوع هستند :

- عام : هر کس میتواند به عضویت آن در بیاید (حداقل 500 نفر عضو)
- خاص : تنها یک صنف خاص مثل دانشجویان ، کارگران ، پزشکان ، کشاورزان ، زنان و ... میتوانند عضو باشند .

- در واقع اعضای شرکت در کنار هم جمعیتی کوچک را پدید می آورند و به عنوان مثال در تهیه کالای مورد نیاز اعضا با جمع آوری پولی که هر عضو میپردازد کالای مورد احتیاج را از دست اول خریداری و به همان قیمت تمام شده یا با سود جزئی به اعضا میفروشد (حذف واسطه های غیر ضروری)

❖ تعاونی متکی به اعضا است نه به سرمایه

مثال : تعاونی مسکن کارکنان دولت ، تعاونی مسکن فرهنگیان ، تعاونی مصرف کارکنان بانک ملی ، تعاونی مصرف جهاد کشاورزی ، تعاونی مصرف کارگران ، تعاونی مصرف فرهنگیان

مزایا	معایب
- ایجاد فرصتهای شغلی جدید و رفع بیکاری	- فقدان مدیریت شایسته و توانمند
- معافیت 20 تا 25 درصدی از بیمه و مالیات	- اختلاف میان اعضا
- شرکا دارای حقوق و وظایف مساوی هستند	
- حمایت دولت و بانک توسعه از تعاونی ها	

سؤال : هدف از ایجاد شرکتهای تعاونی چیست ؟

- یک نمونه شرکت تعاونی با جستجو در اینترنت پیدا کنید و آنرا از لحاظ مزایا و معایب بررسی کنید .	تکلیف منزل
--	------------

بخش عمومی

- **بخش عمومی - دولتی** : تمام مشاغل عمومی - دولتی از مدارس و بیمارستانها تا خدمات آتش نشانی و ادارات دولتی را که تحت مالکیت و کنترل دولت است را شامل میشود (عنوان وزارت خانه ندارند)

- **بخش عمومی - غیر دولتی** : با تصویب مجلس ایجاد میشوند و بیش از نیمی از بودجه سالانه ی آنها از محل منابع غیر دولتی تامین میشود و خدماتی که ارائه میدهند جنبه ی عمومی دارند مثال : شهرداری ها ، تامین اجتماعی ، دانشگاه آزاد

مؤسسات عمومی - غیر دولتی خود دو نوع است 1- انتفاعی (هدف : سود) مثال : بانکها 2- غیرانتفاعی (هدف : اداره ی امور علمی ، فرهنگی و خیریه) مثال : بنیاد مستضعفان/ دانشگاه علم و فرهنگ

در ایران در بخش عمومی سازمانهایی به نام نهادهای شبه دولتی (دوزیست) فعالیت میکنند ، این بخش ها از نظر ساختار دولتی نیستند اما غالبا با مدیریت دولتی اداره میشوند (در زیر مجموعه مؤسسات دولتی هستند) . این سازمانها هم از امتیازات بخش خصوصی و هم از حمایتهای غیر مستقیم بخش دولتی برخوردار هستند مثال : ستاد اجرایی فرمان امام ، آستان قدس رضوی

عمومی سازی سازمانهای خصوصی : بعد از انقلاب اسلامی به طور وسیع در بسیاری از صنایع صورت گرفت مثال کفش ملی ، گروه صنعتی مینو ، هیکو ، شرکت نفت پارس ، کفش بلا ، ارج ،

خصوصی سازی سازمانهای عمومی : به معنی فروش سهام کارخانههای دولتی مانند ذوب آهن ، بانکها ، و غیره به افراد خصوصی است. اساسنامه اولیه سازمان خصوصی سازی در سال 1380 توسط هیئت محترم وزیران تصویب و پس از تأیید شورای محترم نگهبان ، ابلاغ گردید.

تفاوت بخش عمومی و خصوصی : 1- انگیزه ایجاد آنها (بخش عمومی معمولاً برای رسیدگی به مشکلات مردم یک کشور میباشد در حالیکه انگیزه ایجاد شرکتهای خصوصی بر پایه سود است) . 2- بودجه ی شرکتهای عمومی از مالیات پرداخت شده توسط شهروندان و همچنین وام های دولتی تامین میشود در حالی که بودجه بخش خصوصی از سرمایه مالکین و سهامداران تامین میشود.

درباره ی عمومی سازی خصوصی و خصوصی سازی تحقیق کنید	تکلیف منزل
---	---------------

سرمایه گذاری مشترک و اعطای حق امتیاز

سرمایه گذاری مشترک: زمانی که دو یا چند کسب و کار برای ایجاد پروژه ی جدید توافق میکنند و سرمایه ، ریسک و سود حاصل از این نوع کسب و کار را با هم شریک میشوند .

مزایا	معایب
- اشتراک گذاری هزینه ها	- اشتراک گذاری سود با تمام اعضا
- برخورداری از دانش محلی	- اختلاف نظر در تصمیمات مهم
- اشتراک گذاری ریسک	- راهکارها و فرهنگ های متفاوت هر یک از اعضا

نمونه مورد بررسی صفحه ی 88 والمارت

فعالیت 4-4 انجام شود .

اعطای حق امتیاز: امتیاز دهنده به دنبال سازمانهایی است که با خرید ایده از آن نهایت استفاده را کرده و ارزش افزوده ایجاد کند سپس به مصرف کنندگان بفروشد . مثال رستورانهای زنجیره ای مک دونالد و فروشگاه های بادی شاپ

مزایا و معایب برای امتیاز دهنده :

مزایا	معایب
- استفاده از نام و نشان سازمان	- مدیریت ضعیف ناکارآمد حتی یکی از خروجی ها منجر به ناکامی کل سازمان میشود
- توسعه این کسب و کارها آسان	- سود از آن گیرنده امتیاز است
- مدیریت بر عهده گیرنده امتیاز	-
- آمار و اطلاعات محصولات فروخته شده را سازمان گیرنده امتیاز میدهد	-

مزایا و معایب برای امتیاز گیرنده :

مزایا	معایب
- امکان ورشکستگی و انهدام کم میشود چون محصولات برتر و شناخته شده هستند	- استقلال امتیاز گیرنده کم است
- هزینه تبلیغات برعهده ی امتیازدهنده	- ممکن است تصمیمها برای امتیاز گیرنده مناسب نباشد
- نیاز به تصمیم گیری کمتری دارند	- هزینه های مجوز و بازگشت محصولات دارد
- آموزش کارمندان به عهده امتیاز دهنده است	-
- تمایل بیشتر بانکها برای اعطای وام	-

موفق باشید

زهرا نالمق